

Početna Stranica > ... > Sudski Postupci > Građanski Predmeti > Sud Koje Države Je Nadležan? > Belgium

Sud koje države je nadležan?

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

 Belgija

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Vidjeti u nastavku.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Uvod

Uzimajući u obzir posebne značajke belgijskoga pravnog sustava, radi jasnoće ćemo na pitanja 1. i 2.1. odgovoriti zajedno.

Najprije je potrebno istaknuti razliku između stvarne nadležnosti (*compétence d'attribution / volstreckte bevoegdheid*, poznate i pod nazivom *compétence matérielle / materiële bevoegdheid*) i mjesne nadležnosti (*compétence territoriale / territoriale bevoegdheid*).

Svakom se tužbom podnosi zahtjev, koji često ima novčanu vrijednost, a opseg stvarne nadležnosti suda određen je zakonodavstvom kojim se utvrđuju priroda i vrijednost zahtjeva o kojima je sudu dopušteno odlučivati.

U odgovoru na pitanja 1. i 2.1. razmatra se stvarna nadležnost.

Niži sudovi nemaju nadležnost u cijeloj Belgiji. Država je zakonom podijeljena na zasebna područja (podokruge, okruge itd.). Svaki sud ima nadležnost samo u svojem području. To se naziva mjesnom nadležnošću i opisuje se u odgovoru na pitanje 2.2.

Puna nadležnost: prvostupanjski sud

Prvostupanjski sud (*tribunal de première instance / rechtbank van eerste aanleg*) ima „punu nadležnost“ (*plénitude de compétence / volheid van bevoegdheid*). To znači da prvostupanjski sud, za razliku od drugih sudova, može odlučivati o svim predmetima, uključujući o predmetima koji su u nadležnosti drugih sudova.

U članku 568. Pravosudnog zakonika (*Code judiciaire / Gerechtelijk Wetboek*) navodi se da će prvostupanjski sud odlučivati o svim zahtjevima, osim o zahtjevima koji se moraju podnijeti neposredno žalbenom sudu (*cour d'appel / hof van beroep*) ili Kasacijskom sudu (*Cour de cassation / Hof van Cassatie*). Puna nadležnost

prvostupanjskog suda „uvjetna” je, odnosno tuženik može podnijeti prigovor u pogledu nadležnosti suda ako drugi sud ima posebnu nadležnost u tom predmetu. Prvostupanjski sud ima i isključivu nadležnost u određenim predmetima. Određene vrste sporova moraju se pokrenuti pred prvostupanjskim sudom čak i ako je vrijednost zahtjeva manja od 2500 EUR, kao što su zahtjevi u pogledu osobnog statusa.

Drugi sudovi

U nastavku se nalazi popis drugih sudova s kratkim opisom njihove stvarne nadležnosti.

(a) Magistratski sud

U skladu s člankom 590. Pravosudnog zakonika, magistratski sud (*juge de paix / vrederechter*) nadležan je za sve zahtjeve čija je vrijednost niža od 2500 EUR, osim za zahtjeve koji su, u skladu sa zakonom, izričito dodijeljeni drugom sudu. Osim opće nadležnosti, magistratski sud ima i posebnu nadležnost (vidjeti članke 591., 593. i 594. Pravosudnog zakonika) ili isključivu nadležnost (članci 595. i 597. Pravosudnog zakonika) u određenim predmetima, neovisno o vrijednosti zahtjeva. Primjeri su predmeta u kojima magistratski sud ima posebnu nadležnost sporovi u pogledu zakupa, zajedničke imovine, prava služnosti prolaza i drugih prava služnosti te naknada za uzdržavanje. Magistratski sud nadležan je za odlučivanje o ispravama o posvojenju i priznanjima očinstva. Hitna izvlaštenja i pečačenje imovine u isključivoj su nadležnosti magistratskog suda.

(b) Policijski sud

U skladu s člankom 601. a Pravosudnog zakonika, policijski sud (*tribunal de police / politierechtbank*) odlučuje o svim zahtjevima za naknadu štete povezanim s prometnim nezgodama, neovisno o iznosu. U tom slučaju policijski sud ima isključivu nadležnost.

(c) Trgovački sud

U skladu s člankom 573. Pravosudnog zakonika, trgovački sud (*tribunal de commerce / rechtbank van koophandel*) u prvom stupnju odlučuje o sporovima između poduzeća, odnosno o sporovima između osoba ili poduzeća koja trajno obavljaju gospodarsku djelatnost, u pogledu radnji koje se obavljaju u okviru te djelatnosti, a koji nisu u posebnoj nadležnosti drugog suda.

Podnositelj zahtjeva koji nije poduzeće, a pokreće postupak protiv poduzeća može odlučiti pokrenuti predmet pred trgovačkim sudom. Trgovački sud odlučuje i o sporovima u pogledu mjenica i zadužnica.

Osim opće nadležnosti, trgovački sud ima posebnu i isključivu nadležnost u određenim predmetima. Predmeti u njegovoj posebnoj nadležnosti navedeni su u članku 574. Pravosudnog zakonika. Uključuju sporove u pogledu trgovačkih društava i radnji povezanih s pomorskom i unutarnjom plovidbom. U skladu s člankom 574. stavkom 2. Pravosudnog zakonika trgovački sud ima isključivu nadležnost u tužbama i sporovima koji proizlaze izravno iz stečaja i postupka sudske reorganizacije u skladu sa Stečajnim zakonom od 8. kolovoza 1997. (*loi du 8 août 1997 sur les faillites / faillissementswet van 8 augustus 1997*) i Zakonom od 31. siječnja 2009. o kontinuitetu poslovanja (*loi du 31 janvier 2009 relative à la continuité des entreprises / wet van 31 januari 2009 betreffende de continuïteit van de ondernemingen*), ako su uređeni posebnim zakonom primjenjivim na stečaj i postupak sudske reorganizacije.

(d) Radni tribunal

Radni tribunal (*tribunal du travail / arbeidsrechtbank*) glavni je posebni sud i u načelu je nadležan za predmete koji su mu izričito dodijeljeni. Ti su predmeti opisani u članku 578. i dalje Pravosudnog zakonika te su navedeni u nastavku:

- radni sporovi
- sporovi u pogledu nezgoda na radu i profesionalnih bolesti
- sporovi u pogledu socijalne sigurnosti.

Radni tribunal ima isključivu nadležnost u pogledu primjene upravnih sankcija utvrđenih u zakonima i propisima iz članaka od 578. do 582. te u Zakonu o upravnim novčanim kaznama koje se primjenjuju u slučaju povrede određenih zakona u području socijalnog prava (*loi relative aux amendes administratives applicables en cas d'infraction à certaines lois sociales / wet betreffende de administratieve geldboeten in geval van inbreuk op*

sommige sociale wetten) te u pogledu zahtjeva povezanih s kolektivnom namirom dugovanja.

(e) Predsjedavajući suci nižih sudova – postupak privremene pravne zaštite

Člancima od 584. do 589. Pravosudnog zakonika propisano je da su predsjedavajući suci prvostupanjskog suda, trgovačkog suda i radnog tribunala u svim hitnim predmetima ovlašteni donijeti privremene presude ako je riječ o predmetima koji su u nadležnosti njihova suda (postupak privremene pravne zaštite (*référé / kort geding*)). Uvjeti za to su činjenica da je predmet hitan i da je odluka isključivo privremena, a ne meritorna. Primjeri su zahtijevanje vještačenja, saslušanja svjedoka itd.

(f) Sudac nadležan za zapljene

Sudac nadležan za zapljene (*juge des saisies / beslagrechter*, vidjeti članak 1395. Pravosudnog zakonika) odlučuje o zahtjevima u pogledu zaštitne mjere zapljene (*saisies conservatoires / bewarende beslagen*), izvršenju presuda te mjerama koje je poduzeo Ured za zahtjeve za uzdržavanje iz Zakona od 21. veljače 2003. o uspostavi Ureda za zahtjeve za uzdržavanje pri Saveznoj javnoj službi za financije (*loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances / wet van 21 februari 2003 tot oprichting van een Dienst voor alimentatievorderingen bij de FOD Financiën*).

(g) Sud za mladež

Iako je zaštita mladih odgovornost zajednica koje su sastavnice belgijske savezne države, organizacija sudova za mladež i dalje je savezno pitanje koje je uređeno saveznim Zakonom o zaštiti mladih od 8. travnja 1965. (*loi relative à la protection de la jeunesse du 8 avril 1965 / wet op de jeugdbescherming van 8 april 1965*). Sud za mladež (*tribunal de la jeunesse / jeugdrechtbank*) odjel je prvostupanjskog suda koji se bavi mjerama zaštite mladeži.

(h) Obiteljski sud

Obiteljski sud (*tribunal de la famille / familierechtbank*) nadležan je za sve obiteljske sporove. Konkretno (Članak 572. a Pravosudnog zakonika), nadležan je za sljedeće sporove:

- sporove između bračnih drugova i između zakonskih izvanbračnih partnera
- sporove u pogledu roditeljskog prava
- sporove u pogledu obveza uzdržavanja
- sporove u pogledu bračne imovine.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Osnovno je načelo belgijskoga pravnog sustava sloboda izbora podnositelja zahtjeva. Opća praksa predviđena je u članku 624. stavku 1. Pravosudnog zakonika. Podnositelj zahtjeva obično podnosi tužbu sudu nadležnom prema mjestu u kojem tuženik ili jedan od tuženika ima boravište (*domicile/woonplaats*).

Što ako tuženik nije fizička, nego pravna osoba? Adresa pravne osobe mjesto je njezina sjedišta (*siège/hoofdzetel*), odnosno mjesto iz kojeg se njome upravlja.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?

U određenim slučajevima podnositelj zahtjeva ima pravo pokrenuti postupak na drugom sudu. Te su mogućnosti opisane, konkretno, u članku 624. stavicima od 2. do 4. Pravosudnog zakonika. Osim suda nadležnog prema mjestu boravišta jednog ili više tuženika, podnositelj zahtjeva može odabrati:

- sud nadležan prema mjestu u kojem je nastala jedna sporna obveza ili više njih ili mjestu u kojem se obveze izvršavaju ili su se izvršile ili su se trebale izvršiti
- sud nadležan prema mjestu izvršenja spornog dokumenta
- sud nadležan prema mjestu u kojem je sudski izvršitelj (*huissier de justice / gerechtsdeurwaarder*) osobno

razgovarao s tuženikom, ako tuženik ili tuženici nemaju boravište u Belgiji ili u inozemstvu.

Isto tako, u skladu je s ustaljenom sudskom praksom da mjesnu nadležnost u postupku privremene pravne zaštite ima predsjedavajući sudac prema mjestu u kojem će se presuda izvršiti.

Kad je riječ o naknadi za uzdržavanje, u članku 626. Pravosudnog zakonika navodi se da se zahtjevi u pogledu uzdržavanja povezanog s pravom na pomoć pri društvenoj integraciji mogu podnijeti sudu nadležnom prema mjestu boravišta podnositelja zahtjeva (tj. član obitelji s pravom na uzdržavanje).

Ta se pravila, utvrđena u člancima 624. i 626., primjenjuju ako ne postoje suprotne odredbe i stranke mogu od njih odstupati. Stranke stoga mogu sklopiti sporazum o izboru suda u kojem se navodi da se svi sporovi pokreću samo pred određenim prvostupanjskim sudovima.

Međutim, postoji nekoliko iznimaka u odnosu na ovo osnovno načelo slobode izbora.

U zakonodavstvu se navodi niz slučajeva u kojima podnositelj zahtjeva nema slobodu izbora. Ti se slučajevi navode uglavnom u člancima od 627. do 629. Pravosudnog zakonika. Primjeri su sljedeći:

- kad je riječ o sporovima koji se odnose na ugovore o radu (članak 627. stavak 9.): nadležnost ima sud prema mjestu u kojem se nalaze rudnik, tvornica, radionica, trgovina, ured ili općenito prostori u kojima se obavlja poslovanje ili profesionalna djelatnost ili djelatnost poduzeća, udruženja ili grupacije
- kad je riječ o zahtjevima za razvod ili zakonsku rastavu zbog nepovratnog raspada braka (članak 628. stavak 1.): nadležnost ima sud prema mjestu posljednjeg bračnog prebivališta ili boravišta tuženika.

Čak i u tim slučajevima postoji određena razina slobode izbora. U članku 630. Pravosudnog zakonika navodi se da se stranke nakon nastanka spora mogu dogovoriti da će odstupiti od tih zakonskih odredbi. Međutim, svi su takvi sporazumi sklopljeni prije nastanka spora ništavi.

2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?

U određenim slučajevima, a konkretno u slučajevima opisanim u člancima od 631. do 633. Pravosudnog zakonika, jedan sud ima isključivu mjesnu nadležnost. Podnositelj zahtjeva tada nema slobodu izbora, a sporazum o izboru suda ne može se sklopiti prije ni nakon nastanka spora. Ti slučajevi uključuju sljedeće:

- stečaj (članak 631. stavak 1. Pravosudnog zakonika): trgovački sud nadležan za proglašenje stečaja sud je nadležan prema glavnom mjestu poslovanja trgovca ili, ako je riječ o pravnoj osobi, prema mjestu njezina sjedišta na datum podnošenja prijedloga za pokretanje stečajnog postupka ili zahtjeva sudovima. sekundarni stečaj: trgovački sud nadležan prema relevantnom mjestu poslovanja osobe u stečaju. Ako postoji više mjesta poslovanja, nadležnost ima prvi sud kojem se podnese zahtjev
- sudsku reorganizaciju (članak 631. stavak 2. Pravosudnog zakonika): trgovački sud nadležan prema glavnom mjestu poslovanja dužnika ili, ako je riječ o pravnoj osobi, prema mjestu njezina sjedišta na datum podnošenja zahtjeva
- sporove u pogledu primjene poreznog prava (članak 632.): nadležan je sud koji djeluje u mjestu sjedišta žalbenog suda nadležnog prema mjestu ureda koji ubire ili bi trebao ubirati porez ili, ako se spor ne odnosi na naplatu poreza, prema mjestu sjedišta poreznog tijela koje je donijelo spornu odluku. Međutim, ako se ti postupci vode na njemačkom jeziku, isključivu nadležnost ima prvostupanjski sud u Eupenu
- zahtjeve koji se odnose na zaštitnu mjeru zapljene i mjere izvršenja (članak 633.): sud nadležan prema mjestu izvršenja naloga, osim ako je zakonom propisano drukčije. Kad je riječ o nalogu za pljenidbu (*saisie-arrêt / beslag onder derden*), nadležan je sud prema mjestu boravišta posjednika zaplijenjene stvari treće osobe. Ako je boravište te osobe izvan Belgije ili je nepoznato, nadležan je sud prema mjestu izvršenja naloga (vidjeti i članak 22. stavak 5. Uredbe Vijeća (EZ) br. 44/2001 od 22. prosinca 2000. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u građanskim i trgovačkim stvarima).

2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?

Kako je prethodno navedeno, pravila utvrđena u člancima 624. i 626. primjenjuju se ako ne postoje suprotne odredbe i stranke mogu od njih odstupati. Stranke mogu sklopiti sporazum o izboru suda u kojem se navodi da se svi sporovi pokreću samo pred određenim prvostupanjskim sudovima.

U slučajevima navedenima u člancima od 627. do 629. Pravosudnog zakonika, prije nastanka spora nije moguće

sklopiti sporazum o izboru suda. Međutim, u skladu s člankom 630., takvi su sporazumi dopušteni nakon nastanka spora.

U slučajevima opisanima u člancima od 631. do 633. Pravosudnog zakonika nije dopušteno sklopiti sporazum o izboru suda.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Odgovor na ovo pitanje nalazi se u odgovoru na pitanja 1. i 2.

Poveznice

Relevantni članci Pravosudnog zakonika: [Savezna javna služba za pravosuđe](#)

- Kliknite na *Législation consolidée / Geconsolideerde wetgeving* (Pročišćeno zakonodavstvo).
- Pod *Nature juridique / Juridische aard* (Pravna narav) odaberite *Code judiciaire / Gerechtelijk Wetboek* (Pravosudni zakonik).
- U polje *Mot(s)/Woord(en)* (Riječi) unesite „624“.
- Kliknite na *Recherche/Opzoeking* (Pretraživanje).
- Kliknite na *Liste/Lijst* (Popis).

* Kliknite na *Justice de A à Z / Justitie van A tot Z* (Sve o pravosuđu).

* Odaberite: *Cours: compétence / Hoven: bevoegdheid* (Sudovi: nadležnost).

Pomoć pri pronalasku suda s mjesnom nadležnošću: [Savezna javna služba za pravosuđe](#)

- Kliknite na *Compétence territoriale/Territoriale bevoegdheid* (Mjesna nadležnost).

■ Posljednji put ažurirano: 25/09/2019

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJNI-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.